

Legea întâilor-născuți (Exodul 13:11-16)

Acest pasaj oferă o explicație pentru porunca din versetul 2 ca toți întâii-născuți ai lui Israel, fie oameni sau animale, să fie dedicați Domnului. În plus, pasajul descrie modul în care întâii-născuți sunt răscumparați de la Dumnezeu; cu alte cuvinte, care este prețul de răscumpărare plătit pentru ei lui Dumnezeu. Autorul oferă și rațiunea acestui ritual interesant.

13:11-12. Când te va aduce Domnul în țara canaanitilor, cum a jurat ție și părinților tăi, și când ți-o va da, să închini Domnului pe orice întâi-născut, chiar pe orice întâi-născut din vitele pe care le vei avea: orice parte bărbătească este a Domnului.

Versetul 11 este o repetare a versetului 5. Acestea sunt legi pentru viitorul poporului Israel, pentru timpul când vor locui în țara Canaan.

Versetul 12 începe în original astfel: "Și vei da pe fiecare născut al pântecelui, Domnului". Verbul "a da" este folosit în capitolele învecinate cu privire la masa de Paște și la sărbătoarea Paștilor (12:13, 23). Astfel că avem de-a face aici cu un joc de cuvinte: după cum Domnul a trecut peste evrei în timpul celei de-a zecea urgii, tot așa și evreii trebuie să-I dea acum Lui pe întâii lor născuți.

Verbul "a da" este și o critică la adresa jertfirilor de copii din ritualurile păgâne. În Orientul Apropiat din vechime, păgânii luau un copil și îl dădeau / închinau prin foc, ca formă de devotament și jertfă

(Deuteronom 18:10; 2 Împărați 16:3). Domnul nu cere astfel de acte de barbarism. El dorește ca întâii-născuți să fie puși deoparte și dedicați pentru slujirea Sa. Astfel că israeliții nu trebuie să-și dea întâii-născuți în foc, ci în mâna Domnului.

Această lege se aplică atât oamenilor cât și animalelor. Cuvintele "întâi-născut" și "parte bărbătească" sunt destul de neobișnuite în limba ebraică și care se referă la progeniturile oamenilor și animalelor în același timp.

13:13. Să răscumperi cu un miel pe orice întâi-născut al măgăriței; iar dacă nu-l vei răscumpara, să-i frângi gâtul. Să răscumperi de asemenea pe orice întâi-născut de parte bărbătească dintre fiii tăi.

Nici măgarii, nici oamenii nu vor fi aduși ca jertfe Domnului; în schimb, ei vor fi răscumparați - adică vor fi cumpărați pentru un preț. Cu alte cuvinte, Dumnezeu acceptă o plată în schimbul întâilor-născuți ai măgărițelor și ai oamenilor. Singurul animal despre care se spune că are nevoie de răscumpărare este "măgarul" de parte bărbătească. Motivul este, probabil, că măgarul era singurul animal domestic necurat folosit de evrei în Egipt.⁶¹ Importanța acestui animal pentru transport și plecare este evidentă, astfel că Dumnezeu a îngăduit răscumpărarea lui prin înlocuirea sa cu un animal curat, mai precis cu un miel.⁶²

Dacă cineva nu dorea să înlocuiască însă măgarul cu un miel, trebuia să omoare măgarul rupându-i gâtul. Din moment ce omul Îl privează pe Dumnezeu de ceea ce Îi aparține, nici omului nu i se permite să se folosească de animal. Frângerea gâtului măgarului în loc de uciderea sa cu un cuțit sau prin alte mijloace avea probabil rolul de a preveni folosirea cadavrului ca jertfă.

Întâiul-născut al omului trebuie răscumpărat și el. Nu se precizează aici nici o metodă de răscumpărare și nici un preț. Ulterior, în Numeri 18:16, este precizat prețul: cinci sicli, după siclul sfântului locaș.

Folosirea verbului "a răscumpăra" creează o legătură între acest act de răscumpărare și răscumpărarea poporului din Egipt. Verbul este într-o formă utilizată pe parcursul Bibliei cu referire la actul salvator făcut de Dumnezeu în Egipt (vezi, de exemplu, Deuteronom 7:8; 13:5).

13:14. Și când te va întreba fiul tău într-o zi: "Ce înseamnă lucrul acesta?" să-i răspunzi: "Prin mâna Lui cea atotputernică, Domnul ne-a scos din Egipt, din casa robiei."

Copiii vor fi curioși să afle mai multe despre singurul ritual asociat cu răscumpărarea întâilor-născuți. Ei trebuie să primească explicații (vezi comentariul asupra versetului 8). Încă o dată este subliniată importanța valorii didactice a evenimentului exodului.

Este enunțat începutul unui răspuns la această întrebare. Legea răscumpărării este legată de eliberarea evreilor din Egipt prin puterea Domnului. Următoarele două versete vor explica mai clar relația exactă dintre cele două evenimente.

"Într-o zi" este în original "mâine". Evreul este capabil să înțeleagă ideea unei perioade de timp viitoare nedefinite (vezi, de exemplu, Deuteronom 6:20).

13:15. Și, fiindcă Faraon se încapățâna și nu voia să ne lase să plecăm, Domnul a omorât pe toți întâii-născuți din țara Egiptului, de la întâii-născuți ai oamenilor până la întâii-născuți ai dobitoacelor. Iată de ce aduc jertfă Domnului pe orice întâi-născut de parte bărbătească și răscumpăr pe orice întâi-născut dintre fiii mei.

Răspunsul la întrebarea copilului din versetul 14 continuă în acest verset. Motivul principal pentru răscumpărarea întâilor-născuți ai oamenilor și animalelor este că Dumnezeu a ucis în Egipt pe întâii-născuți ai oamenilor și animalelor. Dumnezeu a cruțat atunci pe întâii-născuți ai evreilor, care acum îi aparțin.

Afirmația **Iată de ce aduc jertfă Domnului** are la bază o formă de participiu care denotă "o împrejurare durativă ce implică acțiuni repetate".⁶³ Cu alte cuvinte, din pricina evenimentelor din Egipt, Israel trebuie să continue să facă răscumpărarea întâilor-născuți de-a lungul istoriei.

13:16. Să-ți fie ca un semn pe mână și ca un semn de aducere-aminte pe frunte între ochi; căci prin mâna Lui atotputernică ne-a scos Domnul din Egipt.

Dedicarea și consacrarea întâilor-născuți constituie un semn fizic, un simbol al actului de răscumpărare făcut de Dumnezeu atunci când a salvat pe Israel din Egipt. După cum sărbătoarea Paștilor trebuie să slujească drept indicator spre evenimentul exodului (13:9), același rol îl are și ritualul de răscumpărare a întâilor-născuți (vezi comentariul și bibliografia versetului 13:9).

Una dintre deosebirile principale existente între versetul 9 și cel de față este înlocuirea în original a termenului "semn de aducere aminte" (folosit în primul verset) cu termenul "simbol". Acesta din urmă înseamnă probabil în ebraică "curele / filactere" (vezi utilizarea sa în Deuteronom 16:8; 11:18). Se pare că este vorba de un obiect fizic folosit la modul figurat cu sensul de amintire permanentă. Mai târziu, evreii l-au interpretat literal și s-a ajuns astfel la obiceiul purtării filacterelor.

Aplicație

Răscumpărarea întâilor-născuți ai lui Israel prin sângele unui miel arată spre răscumpărarea creștinilor prin sângele lui Cristos. Lucrarea Sa este și una de substituie, deoarece El are rolul de miel de jertfă. În 1 Petru 1:18-19, apostolul, vorbind despre biserică, afirmă: "...știți că nu cu lucruri pieritoare, cu argint sau cu aur, ați fost răscumpărați din felul deșert de viețuire pe care-l moșteniserăți de la

părinții voștri, ci cu sângele scump al lui Cristos, Mielul fără cusur și fără prihană". Autorul Epistolei către Evrei vorbește despre lucrarea lui Mesia într-o manieră similară: "și a intrat, o dată pentru totdeauna, în Locul prea sfânt, nu cu sânge de țapi și de viței, ci cu însuși sângele Său, după ce a căpătat o răscumpărare veșnică" (Evrei 9:12).

Trebuie să mai observăm că actul de răscumpărare a întâilor-născuți ai lui Israel nu a fost decât o umbră a lucrării lui Cristos. Rezultatul celei de-a zecea urgii a fost o eliberare fizică, pământească și temporară a lui Israel. Lucrarea de răscumpărare a lui Cristos în moartea Sa este cu mult mai măreață: este eternă și spirituală. Astfel, actul de răscumpărare vechi testamental își atinge apogeul și împlinirea în lucrarea mărețului Răscumpărător din Noul Testament.